

Foto: Mårten Svensson

Stallgödsel på fosforrika jordar

28 juni 2016

I ett examensarbete på Lunds universitet har åtta internationella försök sammanställts som beskriver samband mellan fosforläckage och stallgödselspridning på fosforrika åkerjordar. Författaren fick också igenom vilka fosforregler och riktlinjer som finns i EU-länder.

Att inte sprida stallgödsel på redan fosforrik mark i P-AI klass V är en åtgärd som diskuterats under några år och finns med i Vattenmyndigheternas förslag för att minska fosforläckaget. I form av ett examensarbete har Oscar Hassby i ett samarbete mellan Lunds universitet och LRF studerat sambandet mellan fosforläckage och gödsling med stallgödsel på jordar med stigande fosforhalt. Tiden för ett examensarbete medger inte att göra egna försök utan Oscar Hassby har sammanställt internationell litteratur. Försök kan göras som fältförsök eller som lysimeterförsök.

Lysimeterförsök innebär att forskare tar ut en jordcylinder från den plats de vill studera och tillför den mängd gödsel eller vatten för att efterlikna regn. I sammanställningen ingick åtta vetenskapliga uppsatser som var gjorda med lysimetrar som var mellan 0,2 och 0,5 meter långa.

I en annan del av examensarbetet har Oscar Hassby studerat om länderna i EU styr denna spridning med hjälp av rekommendationer eller med lagar.

Svårt urskilja betydelsen av jordens fosforhalt

Om all data från de åtta enskilda studierna inkluderas visas ingen ökning i fosforläckaget med stallgödsling på grund av ökande fosforhalt i jorden jämfört med ogödslad jord. Att det inte

framkom i denna sammanställning av åtta studier betyder inte att det aldrig finns något samband då det har visats i andra enskilda studier med sina specifika förutsättningar. Däremot visar denna sammanställning att andra faktorer kan betyda mer och alltså överskugga och göra det svårt att urskilja just fosforhaltens betydelse för läckaget när en jord får stallgödsel.

I denna sammanställning var förekomsten av makroporer, alltså maskgångar och rotkanaler viktiga men även mängden tillförd fosfor med stallgödsel. Även de åtta försökens utformning i bemärkelsen längden på lysimetrarna visade sig kunna påverka det uppmätta fosforläckaget. Det handlar alltså om vad som händer i alven med fosfor som rinner ner dit från matjorden.

Generella föreskrifter i vissa länder

Med generella föreskrifter menas lagar som gäller alla lantbrukare i ett land eller alla i ett geografiskt område som län eller alla inom en viss kategori. Regler där fosforhalten i jorden styr stallgödslingen finns på Irland visar sammanställningen. Även Holland och Flandern har sådan lagstiftning men det finns inte med i examensarbetet. Eftersom olika länder använder olika metoder (t.ex. P-AI, Olsen-P och Morgans-P) för att analysera fosforhalt i jorden är det svårt att jämföra vid vilken fosforhalt som de börjar försöka styra stallgödslingen. Utöver att dessa tre länder styr med hjälp av markens innehåll av fosfor finns det flera andra sätt att styra.

Vanligast är att länderna inte styr direkt för fosfor utan indirekt genom att det sker en begränsning av fosfortillförseln genom Nitratdirektivets tak på max 170 kg kväve per år och hektar från stallgödsel. Men i vissa länder som i Sverige och Estland begränsas fosfor separat till 22 och 25 kg fosfor per hektar. Balansmodeller förekommer också och i Tyskland finns krav på max överskott i fältbalansen.

Utöver generella lagar eller riktlinjer styr vissa länder på gårdsnivå och det gäller till exempel Danmark och Sverige där gårdar som behöver miljötillstånd ofta får villkor om att inte sprida stallgödsel på fosforrika jordar.

Text: [Markus Hoffmann](#)

Källa: [Restriction of manure application on high phosphorus soils - Is current research supporting a restriction and what measures are in effect in different European countries?](#)

Sidan uppdaterades 2016-06-28 av Sofie Logardt

- Dela på Facebook
- Dela på Twitter
- Dela på LinkedIn

[Skriv ut](#)

Relaterade nyheter

- **Så kan höga fosforhalter i jorden minskas**

19 april 2016 - Jordar som är uppgödslade med fosfor är en risk för vattenmi..

- **Injicering av flytgödsel påverkade inte utlakningen**

05 maj 2015 - Kan spridningsteknik som minskar avgången av ammoniak iställ..

- **Halverat kväveöverskott med sänkt intensitet**

17 april 2015 - Genom att sänka intensiteten i uppfödning av dikor med kalv ..

- **Vinn-vinn för kommuner och lantbrukare**

17 mars 2015 - Kommuner och lantbrukare har mycket att vinna på att samarbe..

- **168 000 råd och 1,8 miljarder kronor gav renare vatten**

10 mars 2015 - Åtta års rådgivning och utbildning till 16 000 gårdar har le..

Kontakt

Redaktör för nyhetsbrevet

[Sofie Logardt](#)

040-41 52 84 040-41 52 84

Greppa Näringen är ett samarbete mellan [Jordbruksverket](#), [LRF](#) och [länsstyrelserna](#).

You'll need Skype Credit